

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра зарубіжної літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОЛАСВА

« 31 » 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЕТИКА МІФУ В СУЧАСНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань 03 гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізації:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійні програми:

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Робоча програма навчальної дисципліни «Поетика міфу в сучасній літературі». – Одеса: ОНУ, 2023. – 15 с.

Розробник:

Мусій В.Б., д. філол. н., професор, професор кафедри зарубіжної літератури

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри Валентина СИЛАНТЬЄВА

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

 Наталя БІГУНОВА

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

 Інесса АЗАРОВА

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

 Олена ГРИГОРОВИЧ

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

 Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від “29” 08 2023 р.

Голова НМК Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>035 Філологія</u> Спеціалізації: 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		6-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	6 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	80
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з нарративними аспектами міфу і літератури, їх взаємодією і зв'язком на рівні мови, системи мотивів, символіки. У процесі вивчення навчальної дисципліни будуть задіяні напрацювання антропологічного, психологічного, філософського, семіотичного методів дослідження.

Завдання: формування базової літературознавчої компетенції, що передбачає розуміння міфології як специфічної системи світосприйняття, фундаментального підґрунтя, на якому вже декілька тисячоліть розвиваються фольклор і література, наука та релігія, філософія та мистецтво; надання знань про сутність міфопоетичної моделі світу, особливості міфопоетичного світосприйняття, своєрідність міфології різних етносів – все те, що віддзеркалюється в творах літератури та мистецтва; формування навичок аналізу естетичної ролі міфопоетичної символіки, образів та мотивів міфів в літературі; розуміння головних закономірностей динаміки взаємин між міфологією та літературою на кожному з етапів культурно-історичного розвитку людства

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей:**

Інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК)

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальних (СК):

СК05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку зарубіжної літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.

СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та усного і письмового фахового перекладу з французької мови українською, з української мови французькою.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію французької мови і зарубіжної літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР13. Аналізувати й інтерпретувати твори зарубіжної художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПР15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, спеціальний філологічний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- зміст понять: «архетип», «міф», «міфологія», «ритуал», «міфопоетика», «міфотворчість», «міфореставація», «міфокритика», «реміфологізація», «сакралізація» та «десакралізація»;
- відмінності між міфом, з одного боку, та наукою, фольклором і літературою, з іншого;
- фактори, що впливали на характер ставлення людства до міфу на кожному з етапів розвитку культури та літератури;
- коріння та сутність такого феномену, як неоміфологізм літератури постмодерної доби;

вміти:

- виявляти міфопоетичну символіку, міфопоетичні мотиви та образи як складову літературного твору, мотивувати їхнє включення в художню систему твору, коментувати їхнє естетичне значення;
- пояснити міфопоетику літературного твору особливостями світосприйняття того етносу, який зображено в художньому творі, а також національною приналежністю його автора;
- мотивувати роль міфопоетичної складової художнього твору характером доби його створення, або доби, яку зображено у творі;
- розрізнити такі поняття, як «міфопоетичний твір» та «авторський міф», знайти зв'язок між включенням міфопоетичних образів, мотивів, символіки та жанровою природою художнього твору.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Міф, міфопоетична модель світу, сучасні концепції міфу

Тема 1. Міф та міфопоетичне світосприйняття як об'єкт дослідження літературознавців і складова художньої літератури. Фактори, що сприяли виникненню міфів і функції міфу в колективі (соціально-регуляторна, національно-консолідуєча, збереження психіки від руйнування при зустрічі з тим, що не підкоряється емпіричному досвіду; реалізація імагологічної спрямованості), особливості міфопоетичного світосприйняття (система тотожностей: реальне-ідеальне, внутрішнє – зовнішнє, частина – ціле; синкретична тотожність людини та природи, анімізм, фетишизм як підґрунтя мотиву метаморфоз; високий ступінь інтеграції людини і соціуму, людини і її роду). Мотив метаморфоз в романі Антонії С.Байетт «Морфо Євгенія», ототожнення частини та цілого в оповіданні Джуліана Барнса «Спалах», віддзеркалення міфопоетичного уявлення про інтегрованість людини та роду в готичній прозі і в повісті Еміла Андреева «Скляна ріка». Фентезі як один з найбільш популярних жанрів сучасної літератури та місце міфу та міфопоетичного в творах фентезі (серія книг Ріка Ріордана «Персі Джексон та Олімпійці»); «Американські боги» Ніла Геймана)

Тема 2. Міфопоетична модель світу в художній літературі: уявлення про структуру космосу (уявлення про axis mundi та arbor mundi - сакральний центр світу, про простір хаосу та кордон між простором життя та простором смерті), дискретний характер простору (зміст понять «топос» та «локус») та циклічний характер часу в міфопоетичній моделі світу на відміну від лінійності часу та простору в науковій

моделі світу; числа символіка). Символіка ясеню біля будинку Ельке Форкетс в новелі Теодора Шторма «Вершник на білому коні» як *arbor mundi*; циклічність часу в оповіданні Юрія Шевчука «Джума», млин як топос смерті в романі Василя Шкляра «Ключ».

Тема 3. Типологія міфів за змістом (космогонічні, есхатологічні, солярні та астральні, міфи про культурного героя та деміурга, міфи про близнюків, календарні міфи, тотемні міфи). Антропологічний міф в романах Густава Майрінка «Голем» та Пітера Акройда «Журнал Віктора Франкенштейна», солярні міфи та міфи про культурного героя в романі Клайва Стейплза Льюїса «Хроніки Нарнії»; міфи про близнюків як основа загадкових подій в романі Крістофера Пріста «Престиж».

Тема 4. Специфічні риси міфів окремих етносів в художніх творах. Календарна міфологія і сказання про взаємини між людьми та тваринами як головуючі у слов'янських народів, есхатологічна – в германо-скандинавській міфології, акцентування уваги на взаєминах між богами та людьми в грецькій міфології, орієнтування на природну магію в кельтській міфології. Міфопоетичне трактування тетралогії Вільгельма-Ріхарда Вагнера «Перстень нібелунга», в основі якої – ісландський епос про Вельсунгів, а також «Кельтських сутінок» Вільяма Батлера Сйтса, орієнтованих на кельтську міфологію. Міфопоетичний аналіз фантастичної повісті Террі Пратчетта «Міст тролів».

Тема 5. Теорії міфу від часів античності до сучасності. Переосмислення накопиченого міфологічного матеріалу античною літературою та філософією. Міф у Платона як доказ тієї чи іншої ідеї, його функції образного міркування та протиставлення «розумного доказу», «розумного підстави». Міф в «Поетиці» Аристотеля, трагедії Есхіла в контрасті з діалектикою Сократа як втілення опозиції «міф» і «логос». Подолання раціоналістичного пояснення міфу на початку дев'ятнадцятого століття в працях теоретиків німецького романтизму і в творах романтиків. Продовження романтичної традиції в трактуванні міфу в творчих установах і теоретичних поглядах Ріхарда Вагнера. Міфотворчість Ніцше і його розуміння захисних функцій міфу.

Аналітична психологія про міф та міфологію. Ритуально-міфологічна школа у літературознавстві. Фрейд і психоаналіз про міф і міфотворчість, міфологічне коріння психоаналізу, єврейська екзегеза як основа фрейдистського підходу до людської душі. Карл Густав Юнг як дослідник міфології і його теорія архетипів колективного несвідомого, юнгіанський підхід до мистецтва (Пікассо) і літератури («Улісс» Дж. Джойса).

М. Еліаде та Л. Леві-Брюль як дослідники архаїчних форм мислення. Міф, Космос та Історія: Мірча Еліаде про шаманізм, традиціоналістську ментальність і міфи сучасності. Люсьєн Леві-Брюль і його теорія містичної співпричетності як спроба наблизитися до розуміння архаїчного мислення; мандрівка Поля Гогена у первісний світ.

Ролан Барт як критик та деконструктор міфу. Деконструкція Роланом Бартом міфів суспільної свідомості; міфи масової культури та міфи політичні, міф і реклама, міфи та маніпуляція суспільною свідомістю, міфотворчість повісті Кортасара «Переслідувач».

Змістовий модуль 2. Художня роль міфопоетичних елементів в літературі від давнини до сучасності

Тема 6. Міфопоетичне трактування творів епосу та літератури Нового часу. Давній епос і міфологія, епос доби Середньовіччя і міфологія, література доби романтизму і міфологія, література доби модерну та міфологія. Епос і міфологія народів давнього Дворіччя та «Месопотамія» Сергія Жадана, міфопоетичні засади англо-саксонської поеми «Беовульф» і сучасне трактування цього твору Робертом Земекисом, «Трільбі» Шарля Нодьє як романтичний міфопоетичний твір, міф як метамова для вираження модерної концепції дійсності в притчі Франца Кафки «Перевтілення».

Тема 7. Неоміфологізм літератури постмодерної доби. Концепція міфу як сюжету світової історії, в якому знак виражає загальнолюдський життєвий досвід. Антропологічний напрям руху сучасних наук і його вплив на акцентування уваги до світосприйняття людини в літературі, звернення письменників до міфопоетичного трактування процесів позасвідомого (Юркі Вайнонен «Німіий бог», Горан Трібусон «Віденські гриби», Ольга Токарчук «Дім дня, дім ночі»).

Віддзеркалення в літературі появи нових концепцій простору і їхнього зв'язку з міфопоетичною моделлю світу. Сюжет про перебування героя у різних світах в оповіданні Хуліо Кортасара «Вночі обличчям до неба» та романі Крістофера Пріста «Лотерея». Опозиція «простір життя / простір смерті» в оповіданні Ольги Токарчук «Консерви».

Актуальність проблеми самоусвідомлення в сучасній гуманітаристиці та міфологізація цього процесу в творах про двійництво: Дельфін де Віган «На реальних подіях», Жузе Сарамаго «Двійник», Кшиштоф Зануссі «Страта двійника».

Ритуал як практичне втілення міфологічних уявлень про людину і світ. Ритуально-міфологічне трактування подій в романах Сільві Жермен «Погляд Медузи» та Джеймса Хайнса «Дев'яносто дев'ять», в оповіданні Романа Малиновського «Бенкет»

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Міф, міфопоетична модель світу, сучасні концепції міфу										
Тема 1. Міф та міфопоетичне світосприйняття як об'єкт дослідження і художньої літератури.	16	2	2		12	19	2			17
Тема 2. Міфопоетична модель світу в художній літературі	6	2	2		2	5	2			3
Тема 3. Типологія міфів за змістом	14	2	2		10	16		2		14
Тема 4. Специфічні риси міфів окремих етносів в художніх творах	10	2	2		6	10				10
Тема 5. Теорії міфу від часів античності до сучасності.	16	2	2		12	12				12
Разом за змістовим модулем 1	62	10	10		42	62	4	2		56
Змістовий модуль 2. Художня роль міфопоетичних елементів в літературі від давнини до сучасності										
Тема 6. Міфопоетичне трактування творів епосу та літератури Нового часу	6	2	2		2	2				2
Тема 7. Неоміфологізм літератури постмодерної доби	22	8	4		10	26	2	2		22
Разом за змістовим модулем 2	28	10	6		12	28	2	2		24
Усього годин	90	20	16		54	90	6	4		80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Сюжетний мотив порушення табу в художньому творі та його мотивування особливостями міфопоетичного світосприйняття («Лоенгрін» Р.Вагнера)	2	
2	Тема 2. Система топосів в новелі Теодора Шторма «Вершник на білому коні»	2	
3	Тема 3. Антропологічний міф як основа казок та художніх творів	2	2
4	Тема 4. Кельтська міфологія та книга В.Б.Єйтса «Кельтські сутінки»	2	
5	Тема 5. Ритуально-міфологічна школа у літературознавстві і коментар роману С.Жермен «Погляд Медузи» в контексті ідей цієї школи	2	
6	Тема 6. «Трільбі» Шарля Нодьє як міфопоетичний романтичний художній твір	2	
7	Тема 7. «Віденські гриби» Горана Трібусона як міфопоетичний твір	2	
8	Тема 7. Хронотоп в оповіданні Хуліо Кортасара «Вночі обличчям до неба»	2	2
	ВСЬОГО	16	4

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / вид роботи	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Міфи масової культури та міфи політичні, міф і реклама, міфи та маніпуляція суспільною свідомістю Реферативне вивчення статей: Согорін А.А. Міф і сучасна реклама. <i>Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики</i> . 2017. Вип. 75. С.104–110. URL: http://soctech-journal.kpu.zp.ua >...; Суріна Г.Ю. Міфологізація масової свідомості засобами ідеології і реклами. <i>Нова парадигма</i> . 2013. Вип. 114. С. 165–174. URL: http://www.iris-nbu.gov.ua >...	6	8
2	Тема 1. Підготовка презентації: «Герої міфів давніх греків як персонажі повісті-фентезі Ріка Ріордана «Персі Джексон та Море чудовиськ».	6	9
3	Тема 2. Конспектування статті Зуенко М. Міфопоетична картина світу та її художні трансформація в поемі Дж. Мільтона	2	3

	«Втрачений рай». <i>Філологічні науки</i> . 2015. № 21. С.18 – 24. URL: http://dspace.pnpu.edu.ua ...PDF		
4	Тема 3. Підготовка презентації на тему: «Лев, Біла Відьма та шафа» Клайва Стейплза Льюїса як авторській солярний міф	10	14
5	Тема 4. Підготовка есе. Тема: «Пак з Пагорбів» Редьярда Кіплінга як подорож у край минулого Англії.	6	10
6	Тема 5. Карл Густав Юнг як дослідник міфології і його теорія архетипів колективного несвідомого. Обов'язкове конспектування розділів: II. Поняття колективного несвідомого. С. 64–79.; V. Про відродження. С.149-195; VIII. Щодо феноменології духа у казках. С.266 – 328; IX. Щодо психології фігури трікстера. С. 329–351; X. Свідомість, несвідоме та індивідуалізація. С. 352–371.	12	12
7	Тема 6. Конспектування статті А.С.Слухай. Ахроматичність як ознака образної парадигми давньоанглійських епічних творів 10-11 ст. та поеми «Беовульф». <i>Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи</i> . 2008. № 2. С.266–274. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/10988	2	2
8	Тема 7. Реферативне вивчення монографії Тараса Лютого «Двійник. Про природу дублювання і множинності».	10	10
9	Тема 7. Підготовка есе на тему: Солярний міф та його художня роль в п'єсі Бернара-Марі Кольтеса «Роберто Зукко. Завдання: прочитати текст п'єси (Бернар-Марі Кольтес. Роберто Зукко. П'єса. Київ: Юніверс, 2003. 64 с.) та, спираючись на положення монографії Драненко Г. «Міф як форма сенсу та сенс фори. Міфокритичне прочитання творів Б.-М. Кольтеса» (розділ «Героїчнв структури Денного Режиму Уявного в п'єсі “Роберто Зукко”»), підготувати есе.		12
	ВСЬОГО	54	80

9. Методи навчання

Лекція, розповідь, пояснення, бесіда, евристична бесіда; аналіз текстів творів

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточне оцінювання усних відповідей та письмових завдань, виконаних як в межах лекційного матеріалу, так і вивченого самостійно; оцінювання самостійної роботи.

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє системними знаннями про сутність міфу, основні етапи розвитку взаємин між міфологією та літературою та суттєві їхні ознаки; оперує фактами; глибоко та всебічно	вільно використовує набуті теоретичні знання на семінарських заняттях; глибоко та всебічно аналізує й інтерпретує художні твори, в яких суттєву роль виконують міфопоетичні

	<p>розкриває сутність міфопоетичного світосприйняття, та характер віддзеркалення його ознак в художньому творі, а також – в масовій свідомості та засобах впливу на масову свідомість (міф та реклама), володіє навичками розрізнення міфопоетичного твору та авторського міфу, формування уявлення про мотивацію включення міфопоетичного матеріалу (образи, мотиви, символіка) – міф як відбиток авторського світосприйняття, або міф як один із засобів створення художньої картини дійсності; демонструє високі знання про розвиток і значення міфопоетичної складової художнього твору у світовому літературному процесі, самостійно знаходить додаткову інформацію з основної і додаткової літератури та використовує її при виявленні причинно-наслідкових зв'язків у розвитку явища культури; під час усних виступів та письмових відповідей вільно, самостійно та аргументовано аналізує проблему сутності, популярності міфу та міфопоетичної образності</p>	<p>елементи; розуміє підстави зіставлення та розмежування міфопоетичного твору та авторського міфу, мотивації включення міфопоетичних елементів характером авторського світосприйняття або використанням міфопоетичної символіки та образності як художнього засобу; аргументовано обирає вид аналізу та виявляє загальні та відмінні тенденції в них; формує висновки і узагальнення стосовно їхньої специфіки й місця в літературному процесі; проявляє творчий підхід та ініціює нові шляхи розв'язання літературних проблем, використовуючи при цьому основну та додаткову літературу; зразково виконує контрольні тестові завдання; може оцінити результати власної практичної діяльності</p>
Добре	<p>досить повно володіє знаннями про сутність міфу, основні етапи розвитку взаємин між міфологією та літературою та суттєві їхні ознаки; оперує фактами; має уявлення про сутність міфопоетичного світосприйняття, та характер віддзеркалення його ознак в художньому творі, а також – в масовій свідомості та засобах впливу на масову свідомість (міф та реклама), але при аналізі окремих творів не вистачає достатньої глибини та аргументації; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує отримані знання, але допускає при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки</p>	<p>має стійкі навички аналізу художнього міфопоетичного твору (ознаки елементів міфопоетичної моделі світу, мотивів та образів з міфології, міфопоетичної символіки), може визначити загальні й відмінні тенденції процесів ре міфологізації або де міфологізації в літературі, але в основному застосовує стандартні види аналізу; більшість тестових завдань виконує правильно</p>
Задовільно	<p>знаннями про міф, міфопоетичну моделі світу та міфопоетичне світосприйняття як складову літературного твору, а також особливості та ознаки міфопоетичного твору володіє на репродуктивному рівні або відтворює певну частину даного матеріалу з елементами логічних зв'язків; називає основні риси та етапи розвитку взаємин між літературою та міфологією, визначає спектр авторів, твори яких належать до міфопоетичних (або авторських міфів), але має значні ускладнення під час</p>	<p>під час виділення суттєвих ознак міфопоетичного твору має ускладнення; у процесі аналізу художнього твору проявляє елементарні, нестійкі навички; правильно виконує половину контрольних тестових завдань; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків виявляє непослідовність</p>

	виділення суттєвих ознак естетичної програми автора міфоетичного твору, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків	
Незадовільно з можливістю повторного складання	матеріалом з теорії міфу та міфопоетики художнього твору володіє поверхово; еволюцію взаємин між літературою та міфологією розкриває безсистемно; не може обґрунтувати та аргументовано пояснити проблему віднесення того чи іншого твору до категорії міфопоетичних творів або авторських міфів, допускає суттєві помилки під час відповіді.	зміст прочитаних текстів відтворює погано, недостатньо розкриває їх сутність; уміння та навички аналізу творів відсутні, тому тексти аналізує фрагментарно, без узагальнень та висновків, допускає при цьому суттєві неточності; окремі тестові завдання виконує за допомогою викладача
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє матеріалом з теорії міфу та міфопоетики художнього твору	виконує лише елементи аналізу твору та тестових завдань, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для поточного контролю

1. Основні причини звернення до міфу і архаїчних форм культури на сучасному етапі.
2. Концепція міфу у Платона, Шеллінга, Вагнера, Ніцше.
3. К. Г. Юнг та теорія архетипів колективного несвідомого. Основні види архетипів, їх форми в міфології та літературі.
4. Ритуально-міфологічна школа в літературознавстві: основні представники та концепції.
5. Р. Барт про міф і сучасну міфотворчість.
6. Масова свідомість і міф
7. Реклама та міф
8. Фактори, що обумовили виникнення міфів. Функції міфів в колективі
9. Міфопоетичний тип світосприйняття та його ознаки.
10. Міфопоетична модель світу та її елементи в літературних творах
11. Зміст есхатологічних міфів. Есхатологічні міфи як основа творів літератури
12. Антропологічні міфи як основа фольклорних та літературних творів
13. Міфи про культурного героя та деміурга як складова художніх творів
14. Календарні міфопоетичні уявлення як складова фольклорних та літературних творів
15. Особливості германско-скандинавської міфології та її вплив на літературу Німеччини та Скандинавії
16. «Перстень нібелунга» Р. Вагнера крізь призму міфопоетики
17. Кельтська міфологія як складова художніх творів
18. Епос англосаксів «Беовульф»: міфопоетичний коментар.
19. Міф та казка в добу романтизму (твір за вибором студента)
20. Міфопоетична складова повісті Шарля Нодьє «Трільбі»
21. Неоміфологізм літератури постмодерної доби
22. Дискретність художнього простору в оповіданні Х. Кортасара «Вночі обличчям до неба»
23. «Віденські гриби» як оповідання про перетин героєм кордону між простором життя та смерті. Міфопоетична символіка в творі.
24. Міфопоетичні коріння мотиву двійництва в художній літературі (твір за вибором студента)

25. Мотив метаморфоз в літературі постмодерної доби (твір за вибором студента)
 26. Ритуал. Види ритуалу. Ритуал як ядро сюжету творів сучасної літератури (твір за вибором студента)
 27. Жанрові ознаки роману Дельфін де Віган «На реальних подіях». Міфопоетичний коментар твору.
 28. Міфи про близнюків в сучасній літературі. Роль міфів цієї тематичної групи в романі К.Пріста «Престіж»
 29. Постмодерна версія «Франкенштейна» Мері Шеллі в романі Пітера Акройда «Журнал Віктора Франкенштейна» Міфопоетичний коментар роману П.Акройда
 30. Повернення до ідеї синкретичного зв'язку людини та природи в «Химерних оповіданнях» Ольги Токарчук

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль передбачає оцінювання за кожну з тем семінарських занять (оцінки на семінарах, за виконання СР). Періодичний контроль проводиться у вигляді бланкового тестування. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль							Періодичний контроль (тестування)	Загальна оцінка
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7		
100	100	100	100	100	100	100	100	100

C1-C7 – семінарські заняття

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Поетика міфу в художній літературі». Одеса: ОНУ, 2023. 15 с.
2. Силабус навчальної дисципліни.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бондарева О.Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання: монографія. Київ: Четверта хвиля, 2006. 512 с.
2. Вишницька Ю. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах: монографія. Київ: Київський університет імені Б. Грінченка, 2016. 614 с.
3. Гоцалюк А. Міф та міфопоетика як тип людського сприйняття. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Напряма: Мистецтвознавство. 2022. Вип. № 41. Розділ 1: Динаміка культури. Культурна пам'ять. Культура та традиції. С. 15–22.
4. Зварич І.М. Психологічні та структурно-семантичні аспекти міфологічної основи художньої традиції. *Психологічні аспекти актуальної рецепції тексту*. Чернівці: Книги - XXI, 2009. С.101 – 172.
5. Кобзар О.І. Міфопоетика як предмет і метод літературознавчого дослідження. *Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]*. 2010. Вип. 15. С.131-139.
6. Кобзар О.І. Поняття «міфопоетика»: динаміка досліджень. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/1445>
7. Колісниченко А., Харицька С. Сучасний стан осмислення дефініції «міфопоетика». *Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах: зб. науков. праць*. Київ: НАУ, 2020. № 41. С. 85–93. URL: <https://er.nau.edu.ua/NAU>
8. Лютий Т. Двійник. Про природу дублювання і множинності. Київ: Віхола, 2021. 272 с.
9. Юнг К.Г. Архетипи і колективне несвідоме. Львів: Астролябія, 2013. 608 с.

Додаткова

1. Гоц Л.С. Трансгуманістична міфологема у романі Г. Майрінка «Голем»: від алхімії до психоаналізу. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва: науковий журнал*. 2020. № 4. С. 3–10. URL: <https://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/2728>
2. Драненко Г. Міф як форма сенсу та сенс форми. Міфокритичне прочитання творів Б.-М. Кольтеса: монографія. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. 440 с.
3. Зуєнко М. Міфопоетична картина світу та її художні трансформації в поемі Дж. Мільтона «Втрачений рай». *Філологічні науки*. 2015. № 21. С. 18–24. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/6082/1/Zuenko.pdf>
4. Мусій В.Б. Мотив двійництва у творах сучасної літератури (Ю. Вайнонен «Німіий бог», Л. Дереш «Спстошення», Г. Трибусон «Віденські гриби»). *Синопсис: текст, контекст, медіа*. 2023. Т. 29, № 2. С. 102–107. DOI <https://doi.org/10.28925/2311-259x.2023.2.6>
5. Мусій В. Б. Семантика тілесних образів в оповіданні Романа Малиновського «Бенкет». *Вчені записки ТНУ. Серія Філологія. Журналістика*. 2022. Т. 33 (72). № 2. Ч. II. С. 117–121. (DOI: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.2-2/18>)
6. Слухай А.С. Ахроматичність як ознака образної парадигми давньоанглійських епічних творів 10-11 ст. та поеми «Беовульф». *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. 2008. № 2. С. 266–274. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/10988>

7. Согорін А.А. Міф і сучасна реклама. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. 2017. Вип. 75. С. 104–110. URL: http://soctech-journal.kpu.zp.ua/archive/2017/75/75_2017.pdf
8. Суріна Г.Ю. Міфологізація масової свідомості засобами ідеології і реклами. *Нова парадигма*. 2013. Вип. 114. С. 165–174.

Художні твори

АКРОЙД П. Журнал Віктора Франкенштейна
 АНДРЕЄВ Е. Скляна ріка
 БАЙЄТТ А. Морфо Євгенія
 БАРНС Дж. Спалах
 ВАГНЕР Р. Перстень нібелунга. Лоенгрін
 ВАЙНОНЕН Ю. Німий бог
 ВІГАН Д. де. На реальних подіях
 ГЕЙМАН Н. Американські боги
 ЄЙТС В.Б. Кельтські сутінки
 ЖАДАН С. Месопотамія
 ЖЕРМЕН С. Погляд Медузи
 ЗАНУССІ К. Страта двійника
 КАФКА Ф. Перевтілення
 КІПЛІНГ Редьярд. Пак з Пагорбів
 КОРТАСАР Х. Вночі обличчям до неба. Переслідувач.
 ЛЬЮІС К. Хроніки Нарнії
 МАЛИНОВСЬКИЙ Р. Бенкет
 МАЙРІНК Г. Голем
 НОДЬЄ Ш. Трільбі
 ПРАТЧЕТТ Т. Міст троллів
 ПРІСТ К. Престиж
 РІОРДАН Р. Персі Джексон та Море чудовиськ.
 САРАМАГО Ж. Двійник
 ТОКАРЧУК О. Дім дня, дім ночі. Химерні оповідання
 ТРІБУСОН І. «Віденські гриби»
 ХАЙНС Дж. Дев'яносто дев'ять
 ШЕВЧУК В. Дім на горі («Джума»)
 ШКЛЯР В. Ключ
 ШТОРМ Т. Вершник на білому коні

15. Електронні інформаційні ресурси:

1. <http://dspace.nbuv.gov.ua/> Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України
2. <https://ouci.dntb.gov.ua/> OpenUkrainianCitationIndex (OUCI) – українська база даних наукових цитувань
3. <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle> «Вікно в світ. Зарубіжна література: наукові дослідження» - науково-теоретичний журнал; представлено на сайті Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України